MERSİN

ÜNİVERSİTESİ

ETİK İLKELERİ

21 EYLÜL 2010

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
GENEL ETİK İLKELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu İlkeler Mersin Üniversitesinde uygulanacak Etik İlkeleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu İlkeler Mersin Üniversitesinde öğretim elemanlarının bilimsel çalışmalarının yanı sıra, akademisyenler, idari personeller ve öğrenciler arasındaki ilişkilere yöneliktir.

Dayanak

Madde 3 - (1) Bu İlkeler "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"ne, "Çocuk Hakları Sözleşmesi"ne, "Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi", "Biyotıp Sözleşmesi" "Hasta Hakları Bildirgesi" gibi Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmış etik bildirgelere ve sözleşmelere dayanır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu İlkelerde geçen;

a) Üniversite : Mersin Üniversitesini,

b) Rektör : Mersin Üniversitesi Rektörünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Mersin Üniversitesi'nin Kurumsal Etik İlkeleri

Madde 5 - (1) **Mersin Üniversitesi'nin Kurumsal Etik İlkeleri aşağıdaki gibidir:**

Üniversite kamusal bir araştırma ve eğitim kurumudur. Bu iki hizmet insanlığın ulaştığı bilgi düzeyinin geliştirilmesi ve aktarılması odaklıdır.

Üniversitemiz araştırma ve eğitim etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde "bilim" ve "bilimsellik" değerlerini temel alır. Bilim, temel insansal etkinlik türlerinden biri olarak, insanın bilgi üreten bir varlık olmasına dayanır. Bilim, bilginin sınırları-çerçevesi belli bir tarzda yöntemli ve eleştirel bir yolla üretilmesidir. Üniversitemiz bu etkinliğe adanmış bir kamu kurumudur.

Bilim yapma etkinliğinin temel hedefi, "insansal" ana amaçların bilgiyle gerçekleştirilmesine katkıda bulunmaktır. Sanat, hukuk, siyaset, felsefe gibi bilim de insan türünün sahip olduğu değerin oluşturulmasının ve korunmasının araçlarından biridir. Üniversitemiz, insanın değerinin korunmasına yönelik bir etkinlik olarak bilim ve sanat üretimlerinin etik değerlere dayalı olarak gerçekleştirilmesini amaç edinir.

İnsan varlığında içkin olan değerin hem kurumsal etkinliklerimizde hem de üniversitemizin çalışan ve öğrencilerinde korunması üniversitemizin bilimsel kimliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. İnsanın etik varlığının Üniversitemizin kurumsal varlığı içerisinde korunması, üniversitemizin gerek hedeflerinin gerekse de uygulamalarının özgürlük idesine göre belirlenmesi anlamına gelmektedir. Üniversitemizin "etik" kimliği yalnızca eylemleri değerlendirmeye yönelik normlarla sınırlı değildir. Üniversitemiz bütün üyelerini ahlaksal

donanımlarını geliştirmeleri ve özgür kişiler olarak uygulamalarını bu yönde yapmaları için teşvik eder.

Üniversitemizde bilimsel araştırmalar tam bir tarafsızlık ve özgürlük içerisinde sınırlanmaksızın yerine getirilir. Ancak bilim adamına tanınan bu serbestlik, her türlü bilimsel araştırma ve deneye izin verileceği anlamına gelmez. Bilimsel özgürlük sorumluluk gerektirir ve bundan dolayı da bu özgürlüğü kullanana çalışmalarını haklı ve meşru kılma yükümlülüğü getirir.

Bilim adamının hem meslek içi hem de topluma karşı sorumlulukları vardır. Bilim adamının mesleki sorumluluğu öncelikle araştırdığı nesnenin hakiki durumunu ortaya çıkarmaktır. Doğruyu aramak ve bulmak için uluslararası geçerli standartlara uygun bilimsel araştırma yönteminin izlenmesi zorunludur. Bilim adamının topluma karşı sorumluluğu içinde ise, projelerin olası tehlikeleri üzerine dikkati çekmek, kötü niyetli kullanıma karşı uyarmak, zararlı olabileceği tahmin edilen sonuçlara götürebilecek araştırmalara engel olmak gibi tutum ve davranışlar yer alır. Bilim ve sanat insanın etik varlığını korumaya adanmış etkinlikler olarak insan varlığına zarar verici bir biçimde gerçekleştirilemezler.

Bilimsel süreçler kuramlar oluşturma kadar, kuramların sınanması ve yanlışlanması odaklı olarak da yürütülmelidir. Bu süreçler içerisinde bilim adamı eleştirel düşünmeye açık bir tutum içinde olmalıdır. Eleştirel düşünmenin önemli öğelerinden biri, önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerinde öğrencilerin bütün akademik süreçlere aktif olarak katılımının sağlanmasıdır. Üniversitemiz bütün ders içeriklerinin yaratıcı-eleştirel düşünmeye açılmasını bilimsel etkinliğin doğası gereği olduğunu kabul eder. Üniversitemizde eleştirel düşünme her konunun özgürce tartışılacağı bir ortamın yaratılması ve korunması ile geliştirilir. Üniversitemiz böylelikle kendi kararlarını alabilen, hakikatin durağan bir öğretiler bütünü değil, ulaşmak için sürekli olarak çaba harcanması gereken bir ide olduğunu kabul eden; böylelikle de yeni gelişmelere açık, bağnazlıktan uzak, aklın ve bilimin ışığında aydınlanmış öğrenciler yetiştirmeyi amaç edinir. “Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür” kuşaklar ancak bilimsel olgunluk ve cesaretle elde edilebilir.

Üniversitemiz bütün öğretim elemanlarını bu sorumluluk bilinciyle çalışarak öğrencilerini bilimsel süreçlere etkin bir biçimde katılmaya teşvik eden özgür düşünceli akademisyenler olarak kabul eder. Bir rehber olarak akademisyen, öğrencisinin gelişmesini kendini bu sürecin aracına dönüştürerek desteklemek zorundadır. Üniversitemizde dersler akademisyenin kendi düzeyini aşacak yetkinlikte öğrenciler yetiştirmesi esasına dayanır. Diğer yandan bu anlayışın gerçeklik kazanabilmesi öğrencilerimizin de öğretim elemanlarını bilgisel bakımdan aşma arzusu ile olanaklıdır. Bilim, ancak uğrunda çaba harcanırsa öğrenilebilir ve ilerletilebilir.

Bilimsel alanda kendini geliştirme süreci etik değerlerden bağımsız olarak yürütülemez. Bilimsel düşünme ancak sevgi, saygı, özgürlük, sözünde durma, cesur olmak güvenilir olmak, sır saklamak, açık fikirlilik, eşitlik, minnettar olmayı bilmek, yurttaşlık bilinci, olgunluk ve insan sevgisi… gibi etik değerlerle bir arada yürütülürse insan olma bilincinin gelişmesine katkıda bulunabilir. Üniversitemiz böylesi etik değerlere dayalı bir kurumdur.

Bu yaklaşımla, Üniversitemizde alınan kararlarda, karardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenenlerin karar verme sürecine katkıları ve katılımları sağlanır. Mersin Üniversitesi insan varlığı karşısındaki duyarlılığını bütün etkinliklerin planlanması ve gerçekleştirilmesi süreçlerinde mümkün olduğunca bu etkinliklerin yürütücüleri ve muhataplarının düşüncelerine açık olmakla elde eder.

Gerek öğrencilerimizin gerekse de akademik ve idari personelimizin bireysel gelişimlerinin desteklenmesi ve özendirilmesi, liyakat, deneyim ve emeğe saygı gösterilmesi Üniversitemizin temel ilkeleri arasındadır. Üniversitemizde, yasa ve yönetmeliklerin zorlayıcı hükümleri dışında, öğretim elemanları arasında kıdem ve unvan ayrımcılığı yapılmaz.

Üniversitemizde akademik ve idari personelin yükseltilme ve atamalarında hiçbir koşulda üniversitemiz yönetmelik ve yönergeleri tarafından belirlenmiş mesleki standartların dışına çıkılmaz.

Üniversitemiz çalışanları kurum olanaklarını kişisel çıkarları için kullanmazlar. Üniversitemizin olanaklarının öğrencilerimiz ve çalışanlarımız tarafından kullanılmasında düzen sağlayıcı sınırlamalar dışında kısıtlamalar getirilmez.

Üniversitemizin sahip olduğu kaynaklar dengeli ve adil bir biçimde kullanılır. Bu bağlamda kaynakların korunması, özenli, verimli, çevreye zarar vermeden ve etkili kullanımının sağlanması amaçlanır.

Üniversitemiz insanın bütün kimliklerinin öncesinde sadece insan olarak onur sahibi bir varlık olduğunu kabul eder. Üniversitemiz bu yaklaşımla bilim etkinliğinin yürütülmesinde bütün insanlara din, dil, ırk, etnik köken, fikir, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, bedensel engel ve benzeri özellikler nedeniyle ayrımcılık ve önyargılara yer vermeden, hakça ve dürüst davranılmasını savunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Bilimde Etik Tavrın Standartları, Bilim Etiği İlkeleri ve Bilimsel Araştırmalardaki Yanlış Uygulamaları

Bilimde Etik Tavrın Standartları

Madde 6 - (1) Bilimde etik tavrın standartları aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

a) Dürüstlük: Bilim adamları, enformasyonu ya da sonuçları saptırmamalı, yalanlara dayandırmamalı ve yanlış sunmamalıdır. Araştırma işleminde her açıdan nesnel tarafsız ve dürüst olmaları gerekir.

b) Dikkat: Bilim adamları araştırmalarında, özellikle de sonuçlarını sunarlarken hatalardan kaçınmalıdırlar. Deneysel, yöntemsel hataları ve insani hatalarını asgari düzeye indirmeli ve kendi kendini kandırmadan, taraflılıktan ve çıkar çatışmalarından uzak durmalıdırlar.

c) Açıklık: Bilim adamları, verileri, sonuçları, yöntemleri, fikirleri, etkinlikleri ve araçları paylaşmalıdır. Başka bilim adamlarının çalışmalarını değerlendirmelerine izin vermeli ve eleştiriye, yeni fikirlere açık olmalıdırlar.

ç) Özgürlük: Bilim adamları, herhangi bir sorun ya da hipotez üzerine araştırma yapmakta özgür olmalıdır. Yeni fikirler ortaya koyup eski fikirleri eleştirmelerine olanak tanınmalıdır.

d) Onur Payı: Hak edilen yerde kişilere verilmeli, hak edilmeyen yerde verilmemelidir.

e) Eğitim: Bilim adamları, geleceğin bilim adamlarını eğitmeli ve onlara bilimin nasıl yapılması gerektiğini öğretmelidir. Bilim adamları toplumu eğitmeli ve bilim hakkında bilgilendirmelidir.

f) Toplumsal Sorumluluk: Bilim adamları topluma zarar vermekten kaçınmalı ve topluma yararlı olmaya çalışmalıdır. Bilim adamları araştırmalarının sonuçlarından sorumlu olmalı ve bu sonuçlar hakkında halkı bilgilendirmelidir.

g) Yasallık: Bilim adamları araştırma aşamasında yaptıkları çalışmalarla ilgili yasalara uymalıdır.

ğ) Fırsat: Bilim adamlarının bilimsel kaynakları kullanmaları ya bilimsel mesleklerde yükselmeleri haksız engellenmemelidir.

h) Karşılıklı Saygı: Bilim adamları meslektaşlarına saygılı bir tutum içinde olmalıdır.

ı) Verimlilik: Bilim adamları kaynaklardan verimli olarak yararlanmayı bilmelidir.

i) Deneklere Saygı: Bilim adamları, insanları deneylerinde kullanırken haklarını ve onurlarını çiğnememelidir. Bilim adamları hayvanlardan deneylerinde yararlanırken, onlara gerekli saygı ve özeni göstermelidir.

Bilim Etiği İlkeleri

Madde 7 – (1) Mersin Üniversitesi, Bilimsel Etkinliğin Yürütülmesinde TÜBA Tarafından 2001 Yılında Duyurulan Aşağıdaki ilkeleri benimsemektedir:

a) Gerçeğe Uygunluk: Veriler, sadece bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemlerden elde edilir. Verilerin değerlendirilmesinde, yorumların ve kuramsal sonuçların elde edilmesinde bilimsel yöntemler dışına çıkılmaz. Bu yöntemlerle varılan sonuçlar saptırılamaz, elde edilmemiş sonuçlar araştırma sonuçları imiş gibi gösterilemez.

b) Bilimsel Araştırmanın Zarar Vermemesi: Araştırmanın deneklere zarar vermemesi, deneklerin olası riskler konusunda açık şekilde bilgilendirilmesi ve deneye katılım kararının etki ve baskı olmaksızın özgürce alınması gerekir. Deneyin deneklere, deneyi yapanlara, çevreye ve insan sağlığına zarar vermemesi elzemdir. Hayvanlar üzerinde yapılan çalışmalarda deney hayvanının gereksiz yere zarar ve acı görmemesi gözetilmelidir.

c) Sorumluluk ve Haklar: Bilim insanları araştırma sonuçları ile ilgili olarak toplumu bilgilendirmek, olası zararlı uygulamalar konusunda uyarmakla yükümlüdürler. Kendi vicdani kanaatlerine göre zararlı sonuçlara ve onaylamadıkları uygulamalara yol açabilecek araştırmalara katılmamak bilim insanlarının hakkıdır.

ç) Yazarlar: Araştırma sonuçları araştırmayı yapanların tümünün isimleriyle yayınlanır. Araştırmanın tasarlanması, planlanması, yürütülmesi ve yayına hazırlanması aşamalarında etkin katkıda bulunmamış kişilerin isimleri yazar isimleri arasına katılamaz.

d) Kaynak Gösterme ve Alıntılar: Bilimsel yayınlarda ya da genel kamuoyuna dönük olarak yayınlanan her türlü makale, derleme, kitap ve benzeri yayınlarda daha önce yayınlanmış veya yayınlanmamış bir çalışmadan yararlanılırken o çalışma bilimsel yayın kurallarına uygun biçimde kaynak olarak gösterilmelidir. Evrensel olarak tanınan bilim kuramları, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermeler dışında, hiçbir yapıt tümüyle ya da bir bölümü ile izin alınmadan ve asıl kaynak gösterilmeden çeviri veya özgün şekliyle yayınlanamaz.

e) Bilim İnsanı ve Akademik Etkinliklerde Etik: Bilim insanı, akademik yaşamının bütün evrelerinde ve öğretim, yönetim ve akademik değerlendirmelere ilişkin görevlerde bilimsel liyakati temel ölçüt olarak kabul eder, temel etik kurallarının dışına çıkmaz ve bu kuralların dışına çıkılmasına göz yummaz. Eğitimin eksik verilmesi, kopyacılık, akademik ilerleme ve ödül jürilerinde bilimsel liyakat ölçütlerinin dışına çıkmak, kişileri kayırmak ve benzer davranışlar kabul edilemez.

Bilimsel Araştırmalardaki Yanlış Uygulamaları

Madde 8 – (1) Mersin Üniversitesi TÜBA'nın tanımlamalarına dayanarak bilimsel araştırmalardaki yanlış uygulamaları aşağıdaki biçimde saptar:

a) Yazarlık Hakkı Sorunları: Ülkemizde en sık görülen bilimsel yanıltma biçimlerinden birisi budur. Bilimsel bir yayında yazarlık hakkı olmayanların isimlerinin yazar olarak gösterilmesi veya hakkı olanların yazarlar listesine alınmaması gibi durumlara sıklıkla rastlanmaktadır. Sağlıkla ilgili dergilerin editörlerinin ortak tutumunu belirleyen Vancouver Anlaşmasına göre, bir bilimsel yayında yazarlar arasında yer alabilmek için aşağıdaki koşulların sağlanması gereklidir:

1) Çalışmanın planlanması, tasarımı, analizi veya yorumlanmasına katkıda bulunmak,

2) Yayını hazırlamak veya önemli oranda düşünsel katkı yaparak düzeltmek,

3) Yayınlanacak son biçime onay vermek.

Yazarlar her üç faaliyeti de yerine getirmelidir. Sadece verileri toplamak, fonları sağlamak, Bölüm başkanı olmak, çalışma grubunu denetlemek gibi görevler yazarlık için yeterli sayılmamaktadır.

Yazarlık haklarının gerçekte haketmeyen kişilere verilmesinin (ikram yazarlığı, onursal yazarlık) nedenleri arasında akademik yükseltmelerde ve diğer faaliyetlerde yardım beklentisi ve önemli isimlerin yazarlar arasına katılmasının yayının kabul şansını ve ilgi çekmesini arttırması olasılığı sayılabilir. Her ne amaçla yapılmış olursa olsun, hakkı olmayan kişilerin yazarlar arasına katılmasının ve yayında hakkı olan kişilerin de katılmamasının bilimsel ahlak ve adalet kavramlarıyla uyuşmadığı açıktır.

b) Aşırma (İntihal, Korsanlık, Plajerizm): Daha önce yayınlanmış bir yayının tümünü veya bir kısmını kaynak göstermeden alarak kendi yayını gibi yeniden yayınlamak olan bu yanıltma biçimi, en ciddi bilimsel etik saptırmalarından birisini oluşturmaktadır. Geçmişte kaynaklara ulaşılabilmenin zor olduğu dönemlerde daha yaygın olan bu uygulama, elektronik araçlarla hemen her dilde yayınlara erişmenin kolaylaşmasıyla günümüzde azalmaktadır. Gene de fikirlerin ve yayınların kısmen veya tamamen alınarak farklı ortamlarda kullanıldığı örneklere rastlanmaktadır.

c) Uydurmacılık (Fabrikasyon): En ciddi bilimsel yanıltma türlerinden birisi olan uydurmacılık, gerçekte olmayan verileri ve sonuçları yayınlamak olarak tanımlanabilir. Kişileri yalan ve uyduruk yayınlar yapmaya zorlayan koşulların, kısmen akademik ortamdaki "yayın yapma baskısı" olduğu açıktır. Yeterli araştırma olanakları bulamayan, akademik rekabet sürecinde geri kalmak istemeyen ve üstlerince yeterli araştırma eğitimi verilerek denetlenmeyen bazı kişilerin bu yollara sapma olasılığı artmaktadır.

ç) Çoklu Yayın (Duplikasyon): Aynı verilerin ve sonuçların birden fazla yayında verilmesi anlamına gelen bu yanıltma türü basit gibi görünse de gerçekte ciddi boyutlara ulaşabilen bir uygulamadır. Aynı çalışmayı değişik dillerde yayınlamak da (ilk yayınlanan kaynaktan izin alınmaması durumunda) bu gruba girmektedir. Aslında birçok dergi, yayınladıkları makaleler için yazarlardan imzalı belgeler aldıklarından, bu uygulama "telif hakkı ihlâli" olarak yasal sorumluluklar da getirmektedir. Orijinal bir makalenin kısa özetinin, ilk makaleyi basan derginin editöründen izin alınarak, başka bir kaynakta veya dilde yayınlanması ise mümkündür.

Yayınların duplikasyon tanımına girmemesi için:

1) Bir makalenin ikinci kez yayınlanması ancak yeni bir okuyucu kitlesine hitap etmek için farklı bir dilde veya özet olarak sunulması koşuluyla uygun görülebilir.

2) Her durumda, ilk yayının çıktığı dergi veya kitabın editörü ve yayıncısından yazılı olarak izin alınmalıdır.

3) Sonradan yayınlanan makalede ilk yayına ait kaynak gösterilmeli ve yayınevinden izin alındığı açıkça belirtilmelidir.

4) Bir çalışmanın sonuçlarının bir kongrede sözel veya başka bir biçimde sunulmuş olması daha sonra tam bir makale olarak yayınlanmasını engellemez. Ancak bu bildirinin yapılmış olduğu makale yazılırken belirtilmelidir

d) Bölerek Yayınlama: Bir önceki yanıltma biçimine benzeyen bu yöntemde yazarlar tek bir çalışmadan çıkan sonuçları yapay olarak bölerek birden fazla yayın çıkarma çabasına girmişlerdir.

e) İnsan ve Hayvan Haklarına Saygısızlık: Günümüzde gerek insanlar gerekse de hayvanlar üzerinde yapılacak araştırmalar, etik kurulların izni ve denetimine bağlıdır. Etik kurallara uygun olarak tasarlanmamış ve kurullardan usulüne göre izin alınmamış çalışmaların yayınlanabilmesi ve bilim camiasında kabul görmesi olanaksızdır.

f) Kaynakların Taraflı Seçilmesi: Araştırıcıların bilinçli veya bilinçsiz olarak sıklıkla yaptığı bir bilimsel yanıltma biçimi de budur. Genelde makalelerin "Kaynaklar"

bölümlerinde makalenin konusu ile ilgili destekleyici veya aksi yöndeki makaleler kaynak olarak verilmelidir.

g) Taraflı Yayın (Çıkar Çatışması): Günümüzde bilimsel çalışmalar için çok büyük mali kaynaklar gerekmektedir. Giderek araştırmaların ticari şirketler tarafından desteklendiği görülmektedir. Böyle bir destekle gerçekleştirilen çalışmaların bilimsel tarafsızlık içinde yürütüldüğü ve sonlandırıldığı, araştırıcılara herhangi bir çıkar sağlanmadığı konusu açıklığa kavuşturulmalıdır. Saygın dergiler yazarlardan araştırmayı destekleyen ticari kuruluşlar ile aralarında hiçbir çıkar ilişkisi olmadığını belirten yazılı belgeler istemektedir. Ne yazık ki bu konu ülkemizde oldukça ihmal edilmiş bir görünümdedir ve araştırmacılara çeşitli olanaklar sağlanması olağan sayılmaktadır. Bunlar arasında, çalışmanın yurtiçi veya yurtdışında sunulması için kolaylıklar, sonuçların sunuma, yayına hazırlanmasında yardımlar, bölümlere, laboratuarlara, derneklere katkılar sayılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çevre, Ayrımcılık ve Taciz ile Profesyonel ve Sosyal Yaşamda Etik İlkeler

Çevre Etiği

Madde 9- (1) Mersin Üniversitesi Çevre Etiğine ilişkin aşağıdaki etik ilkeleri benimser:

a) Üniversitemiz insan türünün doğaya gün geçtikçe daha fazla zarar vermesi olgusu karşısında insan ile doğal çevre arasındaki ilişkiyi salt faydacılığa dayalı bir nitelikten arındırarak etik bir zemine dayandırmayı amaç edinir.

b) Üniversitemiz dünyanın çevreyle ilgili bütünlüğünün bozulması olgusunun artık yalnızca bazı türlerin yok olması ya da varlıklarının tehdit altında olmasıyla değil, doğrudan insan türünün evrendeki varlığını tehdit eder hale gelmesiyle nitelenebilen bir çağda çevre duyarlılığını en üst düzeye çıkarmayı görev kabul eder.

c) Üniversitemiz çalışanları yaşamsal zorunluluk dışında yaşamın zenginliği ve çeşitliliğine zarar vermez ya da çeşitliliği azaltacak davranışlardan kaçınır.

ç) Üniversitemiz çalışanları doğayı salt bir araç ya da kaynak olarak görmez; doğanın kendi düzeni karşısında saygı duyar.

d) Üniversitemiz, çevrebilim ilklerini benimser. Bu ilkeler:

1) Doğanın bütünlüğü ilkesi,

2) Doğanın sınırlılığı ilkesi,

3) Doğanın çeşitliliği ilkesi,

4) Doğada hiç bir şeyin yok olmayacağı ilkesi,

5) Doğaya karşı elde edilen her başarının bir bedeli olduğu ilkesi,

6) En uygun çözümü doğa bulmaktadır ilkesi,

7) Doğaya uyumlu davranma ilkesi.

e) Üniversitemizde toplum sağlığı, güvenliği ve çevre kalitesinin korunması ana hedeftir. Bu ana hedeflere ilişkin ilgili kanun, yönetmelik, tüzük ve standartlara uyulur.

f) Üniversitemizde hazırlanan araştırma projelerinde projenin çevresel etkileri planlama aşamasından başlayarak göz önünde bulundurulur.

g) Üniversitemizde yürütülen çalışmalarda kullanılan araçların çevreye ne gibi etkisinin olduğu ve araçların çevreye zarar vermeden nasıl imha edileceği açıkça belirtilir.

ğ) Üniversitemizde kullanılan araçların ve kimyasalların atık üretiminin önlenemediği durumlarda geri dönüşüm, iyileştirme ve geri kazanma yöntemleri ile atık miktarının azaltılması sağlanır.

h) Üniversitemizde yürütülen araştırmalarda Mersin Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümünce hazırlanacak değerlendirme formu kullanılır.

Ayrımcılık ve Tacize İlişkin Etik İlkeler

Madde 10 – (1) Mersin Üniversitesi ayrımcılık ve tacize ilişkin aşağıdaki etik ilkeleri benimser:

a) Öğretim elemanları, idari personel ve öğrenciler ırk, dil, din ve cinsiyet ayrımı yapmaksızın farklılıklara hoşgörü ile yaklaşır.

b) Yönetici konumunda olanlar, çalışan bireylere yönelik güç ve nüfuza dayalı mobbing (psikolojik şiddet, baskı, kuşatma, taciz, rahatsız etme veya sıkıntı vermek) uygulamaları yapmazlar, özlük haklarını kısıtlayıcı, kariyerlerine zarar verici mesleki tacizde bulunmazlar.

c) Cinsel taciz sadece yasaların belirlediği çerçevede değil aynı zamanda ülkemizin imzaladığı uluslararası sözleşmeler ve etik boyutu da içine alacak şekilde değerlendirilir. Üniversitemiz kendi mensuplarını bilinçlendirme amacıyla, taciz ve cinsel taciz konularını kapsayan eğitim programları sunar ve destek kaynaklar (web siteleri, danışmanlar vb.) oluşturur.

ç) Üniversitemizde cinsel taciz ve buna bağlı olarak güç ve nüfuz kullanımı durumunda taciz gören öğretim elemanı, öğrenci ve personelin başvuruları ciddiyet ve gizlilik ilkeleri çerçevesinde ele alınır.

d) Üniversitemizde bir kimseyi hiyerarşi, hizmet veya eğitim ve öğretim ilişkisinden kaynaklanan nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle ya da aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan yararlanarak cinsel amaçlı olarak taciz eden kişilerin ilgili Türk Ceza Kanunu çerçevesinde yargılanmasına engel olacak bir tutum sergilenmez.

Profesyonel ve Sosyal Yaşamda Etik İlkeler:

Madde 11 – (1) Mersin Üniversitesi Profesyonel ve Sosyal Yaşama ilişkin aşağıdaki etik ilkeleri benimser:

a) Üniversitemizde yetkilerin akademik özerklik, özgürlük ve iyi niyet çerçevesinde kullanılması, sorumlulukların tam olarak yerine getirilmesi ve etik ilkelerin tüm çalışanlar tarafından benimsenip korunması esastır.

b) Üniversitemizde, yasa ve yönetmeliklerle tanımlanmış hükümler dışında, öğretim elemanları arasında kıdem ve unvan ayrımcılığı yapılmaz.

c) Üniversitemizde ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, renk, din, kültür, fikir, yaş, etnik köken, engellilik ve tıbbi rahatsızlık konularında ayrımcılığın herhangi bir türü gözetilmez ve önyargılı davranılmaz.

ç) Üniversitemizde, bilgilenme, bilgilendirme, öğrenim ve öğretim özgürlüğünün korunması; profesyonel yetkinliğin geliştirilmesinin teşvik edilmesi; bilimin gelişme sürecinin herkes tarafından desteklenmesi; yapılan iş ve alınan kararlarda insanlığın yararı gözetilip sosyal sorumluluk bilinciyle davranılması esastır.

d) Üniversitemizde sosyal ve profesyonel ilişkiler karşılıklı saygı ve nezaket kuralları ve etik ilkeler çerçevesinde tüm paydaşların katkı, dayanışma ve işbirliğinde yürütülür.

e) Üniversitemizde görev paylaşımı akademik liyakat ve eşitlik ilkelerine bağlı kalınarak yapılır.

f) Üniversitemizde çıkar çatışması, istismar, kayırma gibi, özgürlüğe ve liyakate dayalı çalışma ortamına zarar verilmesine izin verilmez.

g) Üniversitemizde hiç kimseye nüfuz ve güç kullanımı gibi yollarla baskı uygulanmaz.

ğ) Üniversite çalışanları ve öğrencileri, herkesin hak, özgürlük, güvenlik ve huzuruna saygı gösterme sorumluluğundadır.

h) Üniversite çalışanları, görevlerini hak ve sorumlulukların bilincinde, mesleğinin gereklerine uyarak özenli bir biçimde yerine getirmekle yükümlüdürler.

ı) Üniversite çalışanları, kurum ve görev saygınlığının korunmasına uygun davranmakla yükümlüdür.

i) Üniversite çalışanları, bireysel düşünce, davranış ve konuşmalarının üniversiteyi bağlayıcı unsur taşımadığını ve kendilerine ait olduğunu açık ve net bir şekilde ifade etmekle yükümlüdür.

j) Çalışanlar, saydamlık ya da gizlilik gerektiren konularda bu koşulların sağlanmasından sorumludur.

k) Çalışanlar, üniversitemizdeki konumlarını kişisel ve özel çıkarları için kullanmazlar.

l) Çalışanların üniversite dışı etkinlikleri, üniversite içi görev ve sorumluluklarının önüne geçmez.

m) Üniversitenin araç-gereç, donanım, kaynak ve diğer özellikleri kişisel ve özel ihtiyaçlar için kullanılmaz.

n) Üniversite çalışanları ve öğrencileri, kurumsal kaynakların korunması, özenli, verimli ve etkili kullanımının sağlanmasında sorumluluk sahibidir.

o) Üniversitemizde çalışanlar ve öğrenciler yasal ve etik kuralların ihlali durumuna göz yummazlar.

ö) Üniversite çalışanlarının görevlerinin gerektirdiği toplantılara ve birimlerdeki ortak etkinliklere katkı ve katılımı esastır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Yönetimde Etik İlkeler

Yönetimde Etik İlkeler

Madde 12 – (1) Mersin Üniversitesi Yönetimde aşağıdaki etik ilkeleri benimser:

a) Üniversite ve birim yöneticileri, mevzuata uygun olarak dışarıdan ve içerden gelen talep ve şikâyetleri dikkate almakla yükümlüdürler.

b) Üniversite ve birim yöneticileri, kişisel ilişkilerini profesyonel yaşama karıştırmaz.

c) Üniversitemizde ilgili karardan doğrudan ya da dolaylı etkilenenlerin karar verme sürecine katkılarının sağlanması esastır.

ç) Üniversitemizde, eleman alımı ve elemanların yükseltme ve atamaları, bilimsel ve profesyonel standartlar gözetilerek yapılır.

d) Yeni ilkelerin belirlenmesi, yeni bölümlerin veya programların açılması, eleman alımı gibi önemli ve emsal oluşturacak konularda görüş birliği ile karar alınması esastır. Ancak oybirliği arayışının konuyu çıkmaza götürmemesine özen gösterilir. Bu bütün ilgililer için bir hak ve sorumluluktur.

e) Öğretim elemanlarının kurumla ilgili yönetim konularında görüş belirtebilmeleri akademik özgürlüğün korunabilmesi için esastır. Akademik özgürlük, öğretim elemanlarının araştırmada ve sınıftaki akademik konularda, üyesi oldukları kurum ve o kurumun akademik politikaları hakkında, sorgulanmadan kabul gören gelenekselleşmiş değerlere ters düştüğü durumlar da dâhil olmak üzere, kamu yararına ilişkin konularda görüş belirtmesini kapsar.

ALTINCI BÖLÜM
Eğitim-öğretim Etiği

Eğitim-öğretim Etiği

Madde 13 – (1) Mersin Üniversitesi Eğitim-öğretimde aşağıdaki etik ilkeleri benimser:

a) Öğretim elemanı, pozisyonunu ve yetkisini kullanarak keyfi ve kişisel sebeplerle öğrencinin zarar görmesine sebep olmaz, öğrenciyi kendi çıkarları için kullanmaz, istismar etmez ve öğrenciye ayırıcı davranışlarda bulunmaz.

b) Her öğrenci, öğretim elemanının da sahip olduğu entelektüel özgürlüğe sahiptir. Öğrencinin farklı düşüncelerine, karşıt fikirlerine veya araştırmalarına baskı uygulanmaz. Öğretim elemanı, öğrencilerinin akademik özgürlüğünü koruma yükümlülüğündedir ve bireysel haklarına saygı gösterir.

c) Dersten sorumlu öğretim elemanı dersinin hedeflerini, gerekliliklerini ve başarı ölçütlerini eğitim-öğretim döneminin başında açıkça tanımlar.

ç) Öğretim elemanı dersin ilk gününde öğrencilere dersine ilişkin aşağıdaki bilgileri içeren bir öğretim izlencesi verir. İzlencede aşağıdaki maddelere yer verilir:

1) Öğretim elemanının adı, soyadı, çalışma ofisinin yeri, görüşme saatleri, iletişim bilgileri (Üniversite mail ve telefonunu),

2) Dersin hedef ve kazanımları,

3) Dersin içerik ve konu başlıkları,

4) Gerekli okuma parçaları listesi ve /veya istenen ders materyalleri,

5) İstenen hazır bulunuşluk düzeyi, (kayıt ve sınavlar için),

6) Ders saati dışında yapılacak sınav saat ve tarihleri,

7) Değerlendirme ölçütleri,

8) Derse ilişkin yardım alabilecekleri diğer kaynaklar, (asistan, öğretim görevlisi)

9) Dersle ilgili tüm bildirimlere ilişkin değişiklikler.

d) Öğretim elemanı, çizelgelerde belirtilen ders saatlerine uyar. Koşullar bunu engellediğinde birim yöneticisi bilgilendirilir ve ilgili dersin yerine telafi dersi düzenlenir. Ders verme görevi araştırma görevlilerine bırakılmaz.

e) Öğretim elemanı sınavlarını duyurulan saatlerde yapar ve zamanında değerlendirir.

f) Öğretim elemanı, dersi, içeriğine, hedeflerine ve kredisine uygun şekilde yürütür. Dersin konusuyla pedagojik ilgisi olmayan kişisel görüşler derse karıştırılmaz, dersin içeriğine uygun olmayan kaynak ve malzemelerin kullanılmasına izin verilmez.

g) Öğretim elemanı, öğrencilerinin öğrenmesini kolaylaştırmak için düzeylerine uygun ders içeriği belirler.

ğ) Tartışma, sorgulama, iyi öğrenme için gerekliyse de bunun etkili olabilmesi için öğrenci yeterli hazır bulunuşluk düzeyinde olmalıdır. Tartışmalı konularda fikirler özgürce ortaya konmalıdır. Bu durumda, konuya ilişkin düşünceler, yargılar ve tahmini fikirler beyan edilirken kişisel oldukları belirtilir ve gerçek bilgi olarak tanımlanmaz.

h) Öğretim elemanı, öğrenci başarı değerlendirmesinde dürüst ve tarafsız olmakla yükümlüdür ve değerlendirmeyi tam olarak sınıf performansını yansıtacak şekilde yapmalıdır. Bu değerlendirme, önceden belirlenmiş ölçütlere göre yapılır.

ı) Öğretim elemanı, entelektüel rehberlik ve danışmanlık rolüne sadık kalır ve bu görevi önemser. Bu görev sadece akademik konuları değil, öğrenciye ait diğer konuları da kapsar.

i) Öğretim elemanı, öğrenciler için düzenli görüşme saatleri belirler. Belirlediği saatlerde ofisinde görüşmeye hazır bulunur. Uzaktan eğitim veren, yerleşkede bulunmayan öğretim elemanları elektronik iletişim yolunu, belirledikleri ofis saatlerinde iletişim kaynağının başında bulunarak kullanır.

j) Öğretim elemanı, öğrencilerin derse devamının takibinden sorumludur.

k) Öğretim elemanı mezuniyet tezi değerlendirme komisyonu gibi akademik kurullarda görev almakla yükümlüdür.

l) Öğretim elemanı kendini çalışma hayatına adar, kendi alanına ilişkin ilerlemeleri izler, öğrenme ve öğretme yeteneklerini geliştirir, enerjisini uzmanlık alanına ilişkin bilgilerini geliştirmeye adar.

m) Öğretim elemanının, araştırma ve öğretme süreçlerinde dürüst ve tarafsız olma yükümlülüğü vardır. Saptırma ve yalan beyandan kaçınır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

İlkelerde hüküm bulunmayan haller

Madde 14- (1) Bu İlkelerde hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 15- Bu İlkeler Mersin Üniversitesi Senatosunda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer**.** ***(Mersin Üniversitesi Senatosunun 21.09.2010 Tarihli ve 2010/64 Sayılı Kararı ile yürürlüğe girmiştir.)***

Yürütme

Madde 16- (1) Bu İlkerlerin hükümlerini Mersin Üniversitesi Rektörü yürütür.

Yönetim

Öğretim Elemanları

İdari Personel

Öğretim Elemanları

İsim, unvan veya e-posta ile ara...

Prof. Dr. 1 Prof. Dr. 4 Prof. Dr. 1

KURUL BAŞKANI

1 PERSONEL

MEHMET İSMAİL YAĞCI
Prof. Dr.
yagci@mersin.edu.tr
15293

KURUL ÜYESİ

4 PERSONEL

GÜLDEN ŞİŞMAN
Prof. Dr.
sismangulden@mersin.edu.tr
15282

OYA ÖGENLER
Prof. Dr.
oyaogenler@mersin.edu.tr
29064

EMRE HAN ALPAY
Doç. Dr.
emrehan@mersin.edu.tr

BİLAL ÖZEL
Doktor Öğretim Üyesi
bilalozel@mersin.edu.tr
15306

BİRİM SORUMLUSU

1 PERSONEL

GÜLDEN ŞİŞMAN
Prof. Dr.
sismangulden@mersin.edu.tr
15282

© 2026 Mersin Üniversitesi - Tüm Hakları Saklıdır

Psikolojik Tacizi (Mobbing) İnceleme Birimi

Hızlı Erişim... ARA

Yönetim	Öğretim Elemanları	İdari Personel

© 2026 Mersin Üniversitesi - Tüm Hakları Saklıdır

Hakkımızda
Kurumsal Birimler
Mevzuat
Üniversitemiz Kuruluş Kanunu
İç Mevzuat (Yönetmelikler,Yönergeler,Esaslar)
Merkez Yönetmelikleri
Kalite Yönetimi
Kararlar
İşbirliği Protokolleri
Dilek ve Öneri
İletişim
Duyurular
Haberler
İlanlar

İç Mevzuat (Yönetmelikler,Yönergeler,Esaslar)

Akdeniz Kültür Merkezi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Galerisi Yönergesi

Akıllı Geçiş Kontrol Sistemi Yönergesi

Araştırma Dekanlığı Yönergesi

Bilgisayar Ağ Bilişim Kullanım Yönergesi

Bilimsel Araştırma Projeleri Yönergesi

Bilimsel ve Kültürel Etkinlik Düzenleme Yönergesi

Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek Birimi Yönergesi

Eğitim Komisyonu Yönergesi

Eğitim ve Öğretim Koordinatörlüğü Yönergesi

Elektronik Belge Yönetim Sistemi Uygulama Yönergesi

Enerji Yönetim Birimi Yönergesi

Güvenlik ve Trafik Hizmetleri Yönergesi

Hizmet İçi Eğitim Yönergesi

İmza Yetki Devri Yönergesi

Konut Tahsis Yönergesi

Kültür Merkezi Konferans ve Toplantı Salonları Kullanım Yönergesi

Kütüphane Yönergesi

Mersin Üniversitesi Ödül ve Teşvik Yönergesi

Mersin Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Merkezleri Kurulma İzleme Değerlendirme ve Kapatılması Yönergesi

Mezun İzleme Koordinatörlüğü Yönergesi

Misafir Araştırmacı Kabul Yönergesi

Öğrencileri Toplulukları Kuruluş ve İşleyiş Yönergesi

Spor Birliği Yönergesi

Taşıt Kullanım Yönergesi

Toplumsal Katkı Koordinatörlüğü Yönergesi

Uygulamalı Kreş ve Anaokulu Yönergesi

Ücretsiz Yemek Bursu Verilmesine Dair Yönerge

Yaşlılık Çalışmaları Koordinatörlüğü

Öğrenci İşleri ile ilgili yönergelere ulaşmak için tıklayınız...

© 2026 Mersin Üniversitesi - Tüm Hakları Saklıdır